

Bendroji informacija

Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymas (toliau – Įstatymas) įtvirtina asmenų, pateikusių informaciją apie pažeidimą įstaigoje, su kuria juos sieja ar siejo tarnybos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai, apsaugos mechanizmą. Įstatymas taip pat nustato apie pažeidimus įstaigose pranešusių asmenų teises ir pareigas, jų teisinės apsaugos pagrindus ir formas, taip pat šių asmenų apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonės, siekiant sudaryti tinkamas galimybes pranešti apie teisės pažeidimus, keliančius grėsmę viešajam interesui arba jį pažeidžiančius, užtikrinti tokių pažeidimų prevenciją ir atskleidimą.

Informaciją apie pažeidimą Kupiškio jaunimo centre (toliau – Centre) gali pateikti asmuo, kurį su Centru sieja ar siejo tarnybos ar darbo santykiai arba sutartiniai santykiai (konsultavimo, rangos, stažuotės, praktikos, savanorystės ir pan.).

Pagal Įstatymą informacija apie pažeidimus teikiama dėl:

- 1) pavojaus visuomenės saugumui ar sveikatai, asmens gyvybei ar sveikatai;
- 2) pavojaus aplinkai;
- 3) kliudymo arba neteisėto poveikio teisėsaugos institucijų atliekamiems tyrimams ar teismams vykdant teisingumą;
- 4) neteisėtos veiklos finansavimo;
- 5) neteisėto ar neskaidraus viešųjų lėšų ar turto naudojimo;
- 6) neteisėtu būdu įgyto turto;
- 7) padaryto pažeidimo padarinių slėpimo, trukdymo nustatyti padarinių mastą;
- 8) kitų pažeidimų.

Informacija apie pažeidimus teikiama siekiant apsaugoti viešąjį interesą.

Informacijos pateikimas siekiant apginti išskirtinai asmeninius interesus nelaikomas pranešimu.

Informacijos apie pažeidimą pateikimo būdai

Asmuo informaciją apie pažeidimą Centre gali pateikti šiais būdais:

- 1) Lietuvos Respublikos prokuratūrai tiesiogiai

Pranešimų apie pažeidimus įstaigose pateikimo Lietuvos Respublikos prokuratūrai tvarkos aprašo nustatyta tvarka

Asmuo dėl pažeidimo gali kreiptis tiesiogiai į Lietuvos Respublikos prokuratūrą, kai yra bent viena iš šių aplinkybių: pažeidimas turi esminę reikšmę viešajam interesui; būtina kuo skubiau užkirsti kelią pažeidimui ar jį nutraukti, nes gali atsirasti didelė žala; vadovaujantys, su įstaiga darbo arba tarnybos ar sutartiniais santykiais siejami asmenys patys galbūt daro ar yra padarę pažeidimus; informacija apie pažeidimą buvo pateikta per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą, tačiau atsakymas nebuvo gautas arba nebuvo imtasi veiksmų reaguojant į pateiktą informaciją, arba priemonės, kurių buvo imtasi, buvo neveiksmingos; yra pagrindas manyti, kad, pateikus informaciją

apie pažeidimą vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, pranešėjo anonimiškumas ar asmens konfidencialumas gali būti neužtikrintas arba bus siekiama pažeidimą, apie kurį pranešta, nuslėpti; įstaigoje nėra veikiančio vidinio informacijos apie pažeidimus teikimo kanalo; asmuo negali pasinaudoti vidiniu informacijos apie pažeidimus teikimo kanalu, nes jo su įstaiga nebesieja darbo, tarnybos ar kiti teisiniai santykiai.

Centre per vidinį informacijos apie pažeidimus teikimo kanalą (atsiųsti informaciją apie pažeidimą elektroninio pašto adresu kupiskiojc@gmail.com)

Informaciją apie pažeidimą galima pateikti laisvos formos pranešimu, kuriame privalo būti nurodyta, kad informacija apie pažeidimą yra teikiama vadovaujantis Pranešėjų apsaugos įstatymu ir turi būti pateikta tokia informacija: kas, kada, koku būdu ir kokį pažeidimą padarė, daro ar rengiasi padaryti ir pan.; sužinojimo apie pažeidimą data ir aplinkybės; asmens, pranešančio apie pažeidimą, vardas, pavardė, asmens kodas, darbovietė, kiti kontaktiniai duomenys; jeigu įmanoma, pateikiami bet kokie turimi dokumentai, duomenys ar informacija, atskleidžianti galimo pažeidimo požymius.

Informuojame, kad pateikus informaciją apie pažeidimą, kuriame nurodyta, kad informacija apie pažeidimą teikiama pagal Pranešėjų apsaugos įstatymą, informacija apie pažeidimą per 2 darbo dienas bus perduota kompetentingai institucijai (Lietuvos Respublikos prokuratūrai).

3) Viešai

Viešai informacija apie pažeidimą gali būti teikiama, siekiant pranešti apie gresiantį pavojų žmonių gyvybei, visuomenės sveikatai ar aplinkai, kai siekiant užkirsti kelią tokiai grėsmei būtina imtis skubių veiksmų ir dėl laiko stokos nėra galimybių apie pažeidimą pranešti kitais būdais arba kitais būdais pranešus apie pažeidimą nebuvo laiku imtasi reikiamų veiksmų.

Pagrindinės asmenų, pateikusių informaciją apie pažeidimus, apsaugos, skatinimo ir pagalbos jiems priemonės

- 1) saugių informacijos apie pažeidimus teikimo kanalų užtikrinimas;
- 2) konfidencialumo užtikrinimas; Konfidencialumas užtikrinamas nepaisant gautos informacijos apie pažeidimą tyrimo rezultatų. Reikalavimas užtikrinti konfidencialumą netaikomas, kai to raštu prašo asmuo, pateikiantis arba pateikęs informaciją apie pažeidimą arba kai asmuo pateikia žinomai melagingą informaciją.
- 3) draudimas daryti neigiamą poveikį;
- 4) teisė gauti atlyginimą už vertingą informaciją;
- 5) teisė gauti kompensaciją;
- 6) nemokamos teisinės pagalbos užtikrinimas;
- 7) atleidimas nuo atsakomybės;
- 8) teisė gauti išsamią, nešališką informaciją ir nemokamas konsultacijas dėl informacijos apie pažeidimus teikimo procedūrų ir teisių gynimo priemonių suteikimo.

Asmeniui, pranešusiam apie pažeidimą, taikomos teisinės gynybos priemonės, nustatytos Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymo 11 straipsnyje.

Asmeniui dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo neatsiranda jokia sutartinė ar deliktinė atsakomybė, taip pat atsakomybė dėl garbės ir orumo įžeidimo, dėl šmeižto, jeigu, Pranešėjų apsaugos įstatymo nustatyta tvarka teikdamas informaciją apie pažeidimą, jis pagrįstai manė, kad teikia teisingą informaciją.

Asmuo už žalą, atsiradusią dėl informacijos apie pažeidimą pateikimo, atsako tik tokiu atveju, jei įrodoma, kad asmuo negalėjo pagrįstai manyti, kad jo teikiama informacija yra teisinga.

Žinomai melagingos informacijos, taip pat valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos pateikimas nesuteikia asmeniui garantijų pagal Įstatymą. Žinomai melagingą informaciją pateikęs arba valstybės ar tarnybos paslaptį ar profesinę paslaptį atskleidęs asmuo atsako teisės aktų nustatyta tvarka.